

подальшій перспективі зростатиме роль ТНК та масштабів транснаціоналізації світового бізнесу. Розвиток науково-технічного прогресу та перехід до смарт-економіки підвищив роль смарт-технологій та смарт-інновацій, які впроваджують провідні світові ТНК для виробництва смарт-продукції. Найбільш популярною смарт-продукцією серед споживачів на сьогоднішній день є смартфони, смарт-годинники, смарт-TV. Smart-технології, як основа smart-економіки, стали необхідним інструментом розвитку сучасних ТНК, провідними з яких є: штучний інтелект (Artificial Intelligence), 3D-друк (3D Printing), доповнена реальність (Augmented Reality), віртуальна реальність (Virtual Reality), промислова робототехніка (Industrial Robotics), промислова метрологія (Industrial Metrology), блокчейн (Blockchain), п'яте покоління мобільного зв'язку (5G). Використання пристроїв інтернету речей (IoT) – комп'ютерних систем і мікропроцесорів для виконання щоденних завдань і обміну інформацією, впровадження пристроїв, які працюють на основі спеціальних чипів, датчиків, програмного забезпечення і мають здатність підключатися до мережі Інтернет, забезпечують перехід діяльності ТНК на вищий рівень цифровізації бізнесу та сприяють виробництву сучасної смарт-продукції.

Література

1. Десять корпорацій, які контролюють світовий споживчий ринок: веб-сайт. URL: <https://varianty.lviv.ua/27971-10-korporatsii-yaki-kontroliuiut-svitovyi-spozhyvchyi-rynok>.
2. Пузирьова П. В., Константиненко Є. С. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на розвиток світової економіки. *Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference Lviv, Ukraine*, 29–31 October 2022. P. 1390–1396.
3. Шацька З. Я., Костіна Н. С. Транснаціональні корпорації агропромислового сектору: сучасний стан та перспективи розвитку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 9 (256). С. 28–34. URL: <http://dndiime.org.ua/page/pdf-journal-1>.
4. Шацька З. Я. Глобальні підприємства: досвід функціонування та перспективи розвитку. *Virtus*. 2016. № 5. URL: <http://conference-ukraine.com.ua/index.php?id=virtus>.

УДК 330.3

*Хаустова Є. Б., д.е.н., професор
Коломієць А. А., студент 5-го курсу
Київський національний університет технологій та дизайну*

РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ У ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Смарт-економіка є концепцією, що базується на використанні цифрових технологій для забезпечення підвищення ефективності та конкурентоспроможності економіки країни. Огляд концепту смарт-економіки показав, що її реалізація потребує використання широкого спектру цифрових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн, Інтернет речей, хмарні технології та інші.

Розвиток смарт-економіки може принести численні користі для економіки країни, зокрема, підвищення продуктивності праці, зменшення витрат та покращення якості послуг. Впровадження цифрових технологій може допомогти забезпечити більш ефективне управління ресурсами, підвищити якість життя громадян та збільшити прибуток компаній.

Для успішного розвитку смарт-економіки необхідні належні регуляторні та інституційні рамки. Держава має забезпечити правову та інфраструктурну базу, яка сприятиме впровадженню цифрових технологій та забезпечить безпеку даних. Також важливо розвивати освіту та кадровий потенціал у галузі цифрових технологій, що допоможе забезпечити необхідну робочу силу [1].

Переваги використання штучного інтелекту, блокчейну та інших технологій у створенні смарт-економіки. Штучний інтелект, блокчейн та інші технології відкривають перед нами нові горизонти у створенні смарт-економіки. Використання цих технологій може забезпечити більш ефективний та безпечний спосіб здійснення транзакцій та обміну інформацією, що сприятиме покращенню якості та швидкості роботи ринку.

Однією з найбільш перспективних технологій є блокчейн. Ця технологія дозволяє зберігати дані у безпечному та надійному форматі, що гарантує захист від зловживань та злому. Застосування блокчейну у створенні смарт-економіки дозволить зменшити витрати на проведення транзакцій та збільшити їх швидкість, що сприятиме підвищенню ефективності ринку.

Ще однією важливою технологією є штучний інтелект. Він забезпечує здатність системи до самонавчання та самовдосконалення, що робить його особливо корисним у роботі з великими обсягами даних. Використання штучного інтелекту у смарт-економіці дозволить автоматизувати процеси та забезпечити високу точність при прийнятті рішень [2].

Таким чином, використання штучного інтелекту, блокчейну та інших технологій у створенні смарт-економіки є ключем до розвитку ефективного та безпечного ринку. Застосування цих технологій дозволить підвищити якість та швидкість обміну інформацією та здійснення транзакцій, що позитивно позначиться на функціонуванні ринку в цілому.

Можливості для бізнесу та стартапів у сфері розвитку смарт-економіки. Смарт-економіка – перспективна галузь для розвитку бізнесу та стартапів. Її основні компоненти, такі як інтернет речей, штучний інтелект та блокчейн, надають можливість створювати інноваційні рішення та продукти, що забезпечують ефективність, конкурентоспроможність та стабільність в ринкових умовах.

Перш за все, розвиток інтернету речей (IoT) дозволяє збирати та аналізувати великі обсяги даних, що створює нові можливості для покращення процесів управління бізнесом. Використання штучного інтелекту (AI) дозволяє створювати програмні рішення, що можуть виконувати рутинні операції, а також аналізувати великі обсяги даних та робити прогнози. Блокчейн технології забезпечують безпеку та надійність даних та фінансових операцій, що робить їх особливо привабливими для бізнесу та стартапів.

Друге, впровадження смарт-економіки забезпечує збільшення ефективності та зниження витрат в усіх сферах економіки. Від автоматизації процесів виробництва та логістики до управління міською інфраструктурою та транспортними потоками - смарт-технології роблять все це можливим. Крім того, смарт-економіка забезпечує зручність та комфорт користувачів, створюючи різні сервіси та продукти, що дозволяють краще використовувати ресурси та оптимізувати споживання.

В Україні смарт-економіка є новим концептом, який включає в себе використання сучасних технологій та інновацій для досягнення ефективної економічної діяльності. Ця концепція є ключовою для подальшого розвитку економіки України, оскільки вона надає можливість економіці країни бути конкурентноздатною на світовому ринку та забезпечити стійкий розвиток в майбутньому. Наукові дослідження та практичний досвід показують, що розвиток смарт-економіки в Україні має бути здійснений через використання сучасних технологій та інновацій.

Однією з ключових рекомендацій щодо подальшого розвитку смарт-економіки в Україні є потреба в інвестуванні в науково-технічний розвиток та високі технології. Це включає в себе підтримку стартапів та інноваційних проєктів, а також підвищення кваліфікації фахівців зі сфери смарт-технологій та інших суміжних галузей. Крім того, важливим аспектом є розвиток інфраструктури, такої як інтернет-з'єднання та електронні

платформи, що дозволить підтримувати і розвивати електронну комерцію та інші сфери смарт-економіки.

Окрім того, важливим аспектом є розвиток партнерства між державою, приватним сектором та академічними установами. Це може включати в себе спільні ініціативи з розробки та впровадження нових технологій, а також співпрацю в галузі освіти.

Література

1. Краус К. М., Краус Н. М., Марченко О. В. Навички та компетенції, що продукуються навчальним курсом «Цифрове підприємництво» в Університеті 5.0. *Держава та регіони*. 2021. № 1 (118). С. 6–11.
2. Воронкова В. Г., Романенко Т. П., Андрюкайтене Р. Концепція розвитку проектно-орієнтованого бізнесу в умовах цифрової трансформації до smart-суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. № 67. С. 122–134.

УДК 332.1:005.52:004.77(043.3)

*Рябець Н. М., к.е.н., доцент
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана*

СМАРТ-ЕКОНОМІКА ЯК РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: МАТЕРІАЛЬНИЙ БАЗИС ТА МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ

За сучасних умов розвитку світова економіка зазнає переформатування парадигми її функціонування. Під впливом динамізації процесів інтелектуалізації соціуму, популяризації концепції сталого розвитку, поступової, але неухильної екологізації всіх сфер економічної діяльності відбувається становлення, так званої, розумної економіки (смарт-економіки), що в свою чергу, уособлює результат комплексної дії та впливу процесів інтелектуалізації, інституціоналізації та екологізації, безпрецедентних масштабів поширення ІКТ в усіх сферах не лише економічної, але й суспільної діяльності та набуває нових форм прояву, системи взаємозв'язків, інститутів менеджменту. Смарт-економіка – це нова модель сучасної економіки, базис якої становить інформація, інновації, захист населення та довкілля. Вона стала тією критично важливою ланкою, що інтегрує усі сфери господарської діяльності держави в єдине ціле і є наступницею економіки, основу якої становили комплексна модернізація та інноваційний розвиток усіх секторів. Відповідно до наукової точки зору Ю.В. Федотової, смарт-економіці притаманні наступні риси [1]:

- високо розвинута на основі новітніх технологій інфраструктура;
- забезпеченість на належному рівні населення соціальним захистом;
- високий рівень якості освіченості працівників та підприємницької культури, можливість легкої міграції поміж суміжних галузей;
- забезпеченість актуальною інформацією та капіталом тощо.

Цікавою компонентою смарт-економіки є концепція смарт-спеціалізації регіонів, яка має на меті сприяти їх економічному розвитку як в межах країни, так і на міжнародній арені. Її економічний зміст полягає в ідентифікації та практичній імплементації виняткових та специфічних можливостей регіонів, їх коллаборації, як між собою, так із державою на основі впровадженої інноваційної політики. Дану концепцію було розроблено у 2008 р. та вона зазнала якісних трансформацій до нашого часу. Основними перевагами смарт-спеціалізації можна вважати покращення інвестиційного іміджу регіону та популяризації її «ключових компетенцій» та конкурентних переваг, підвищення експортних можливостей, залучення грантів іноземних партнерів тощо. Такі можливості, безперечно, є актуальними для будь-якої сучасної країни й України зокрема,